

Bättre avslut än inledning 2014

Orderingången för teknikindustrin i Sverige ökar i högre omfattning under årets sista kvartal jämfört med föregående kvartal. Bidraget kommer som tidigare främst från bil- och transportmedelsindustrin. Efterfrågan på investeringsvaror är fortsatt låg även om läget har förbättrats något. Kapacitetsutnyttjandet ökar men efterfrågan på personal minskar.

” Fler order, men minskat personalbehov.

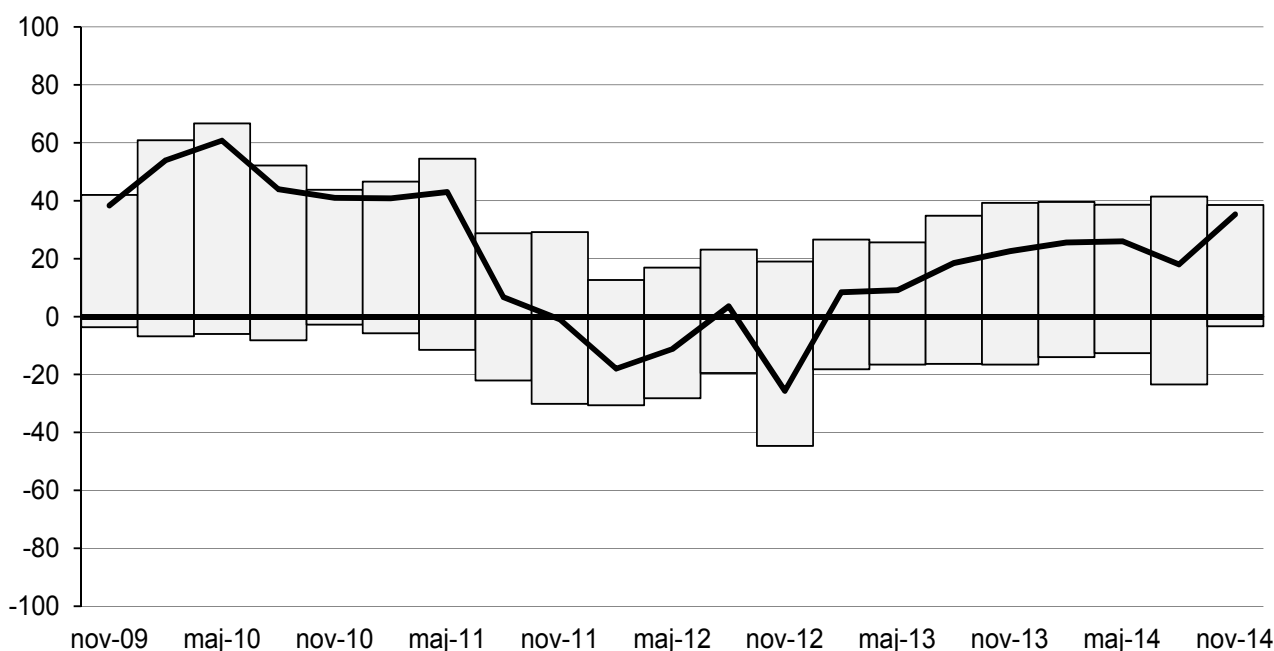
Positivt är att bil- och transportmedelsindustrin visar en fortsatt jämförelsevis stark orderingång. Orderingången för bilindustrins leverantörer visar å andra sidan ett klart sämre utfall i slutet av året, särskilt för exportorder. Andra leverantörsggrupper som leverantörer till elektro-och teleindustrin och till byggsektorn visar däremot ett lyft i exportorder.

För maskinindustrin kvarstår en låg internationell efterfrågan även om ordreläget förbättrats något. Däremot minskar exportorder för andra kvartalet i rad för leverantörer till maskinindustrin.

Andelen företag med brist på yrkesarbetare minskar och så även efterfrågan på ingenjörer. Sammantaget ligger arbetskraftsbehovet under det långsiktiga genomsnittet.

Sammanfattningsvis kan konstateras att utfallet för orderingången under sista kvartalet är lite starkare jämfört med tidigare. Samtidigt är kapacitetsutnyttjande fortsatt lågt, personalbehovet begränsat och företagens bedömning av orderstockar på samma låga nivå som tidigare under inledningen av 2014.

Orderingången i teknikindustrin ökar sammanlagt

Andel teknikföretag som anger att orderingången det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-) jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens konjunkturbarometer. Säsongrensad X12

Orderläget

	Sverige	↗	-	↘	=	Export	↗	-	↘	=
▶ Metallvaruföretag										
aug-14	55%	33	41	26	7	45%	45	29	26	19
nov-14		34	51	15	19		19	51	30	-11
▶ Varav metallbearbetning										
aug-14	75%	28	36	36	-8	25%	45	23	32	13
nov-14		31	49	20	11		39	34	27	12
▶ Maskinindustri										
aug-14	17%	13	57	30	-17	83%	18	61	21	-3
nov-14		15	67	18	-3		23	68	9	14
▶ Leverantörer till maskinindustri										
aug-14	41%	17	53	30	-13	59%	23	42	35	-12
nov-14		35	45	20	15		12	62	26	-14
▶ Leverantörer till tele- och elektroindustri										
aug-14	51%	24	57	19	5	49%	9	75	16	-7
nov-14		26	67	7	19		45	53	2	43
▶ Instrumentindustri										
aug-14	5%	32	37	31	1	95%	57	18	25	32
nov-14		63	17	20	43		58	2	40	18
▶ Bil- och transportmedelsindustri										
aug-14	15%	57	23	20	37	85%	69	0	31	38
nov-14		67	28	5	62		51	49	0	51
▶ Leverantörer till bilindustri										
aug-14	33%	27	54	19	8	67%	42	29	29	13
nov-14		20	67	13	7		12	46	42	-30
▶ Leverantörer till bygg och anläggning										
aug-14	31%	15	61	24	-9	69%	4	92	4	0
nov-14		17	58	25	-8		32	63	5	27
▶ 0-74 anställda										
aug-14	58%	31	46	23	8	42%	28	51	21	7
nov-14		34	55	11	23		33	56	11	22
▶ 75-150 anställda										
aug-14	51%	34	48	18	16	49%	38	43	19	19
nov-14		39	48	13	26		25	53	22	3
▶ 151-500 anställda										
aug-14	40%	16	56	28	-12	60%	32	53	15	17
nov-14		16	59	25	-9		43	46	11	32
▶ 501- anställda										
aug-14	13%	37	45	18	19	87%	48	25	27	21
nov-14		47	53	0	47		37	63	0	37
Teknikföretag totalt										
aug-14	21%	31	48	21	10	79%	44	32	24	20
nov-14		37	55	8	29		39	59	2	37
Teknikföretag leverantörer totalt										
aug-14	34%	21	54	25	-4	66%	21	69	10	11
nov-14		23	57	20	3		23	50	27	-4

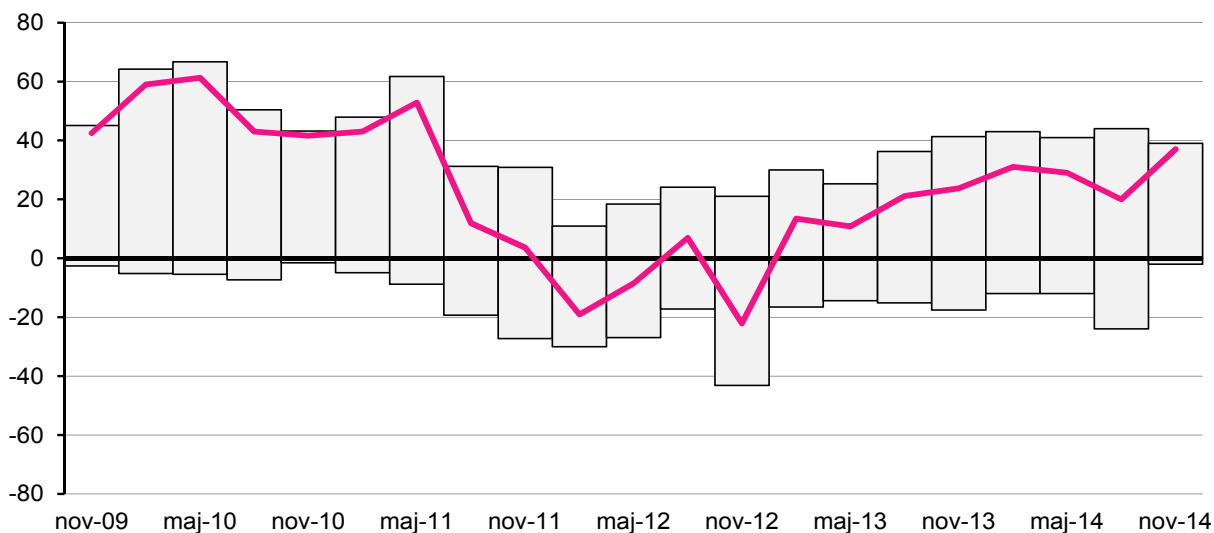
► HÖGRE ORDERTILLVÄXT

Inom **delbranscherna** är det som tidigare i första hand transportmedelsindustrin som ökar på export. Orderingen på hemmamarknaden förbättras även här och nu också för övriga huvudbranscher.

Leverantörer sammantaget visar däremot på en närmast oförändrad ordernivå sammantaget. Order för leverantörer till bil- och till maskinindustrin minskar. Orderingen för leverantörer till elektro- och teleindustrin samt till bygg- och anläggningsindustrin har däremot förbättrats, särskilt från exportmarknaden.

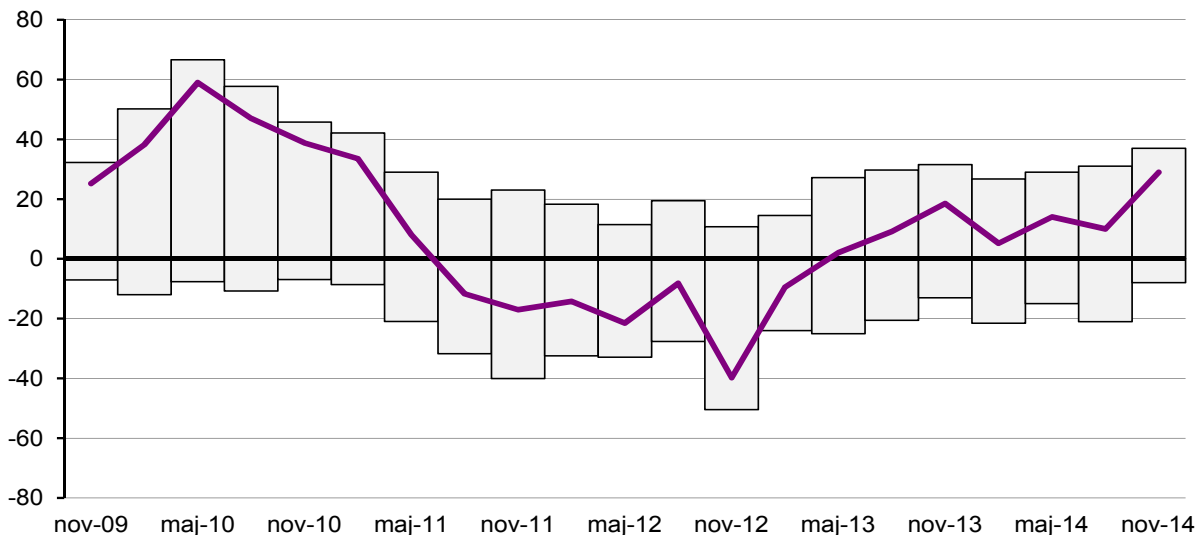
” Högre ordertillväxt på export- och hemmamarknad, men närmast oförändrat för leverantörerna.

Exportorder ökar...

Andel teknikföretag som anger att orderingen från exportmarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X12

...och bättre fart även på hemmamarknaden

Andel teknikföretag som anger att orderingen från hemmamarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X12

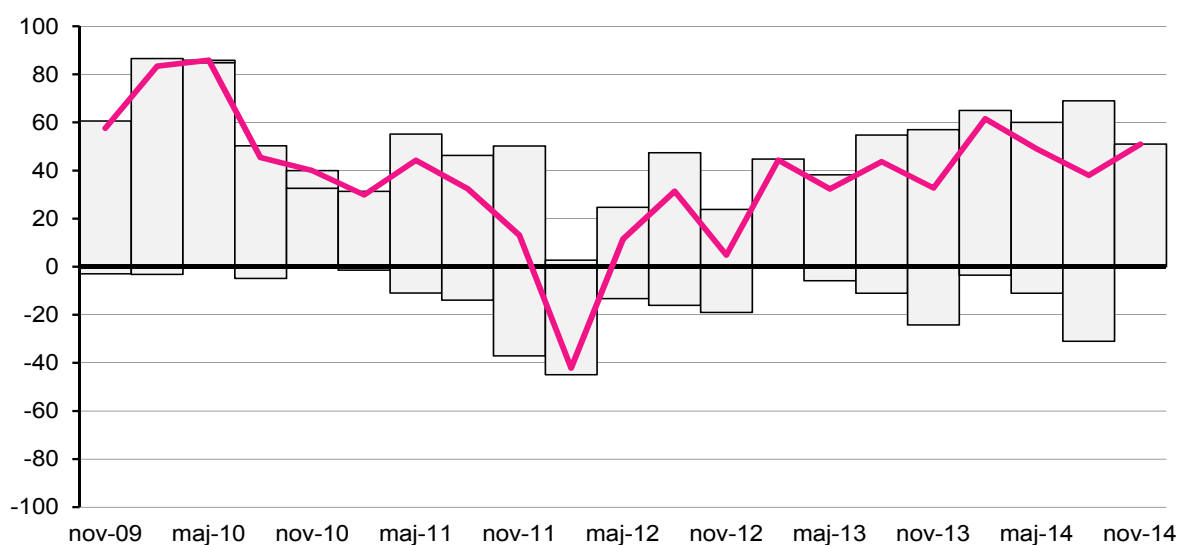
► BIL- OCH TRANSPORTMEDELSINDUSTRIN

Orderingången för bil-och transportmedelsindustrin fortsätter att förbättras. På export är ökningen bättre än tidigare under hösten och även ordervolymen på den jämförelsevis begränsade hemmamarknaden är stark.

Trots att orderingången ökat ett flertal kvartal i rad finns ett missnöje med storleken på orderstocken. Endast drygt vart tionde företag anser orderstocken som stor och trettio procent anser den som mindre än normalt. Detta är en försämring jämfört med föregående kvartal. Omdömen rörande färdigvarulager visar däremot överlag på en normal situation, här är det närmare fyra av fem företag anser färdigvarulagret som normalt.

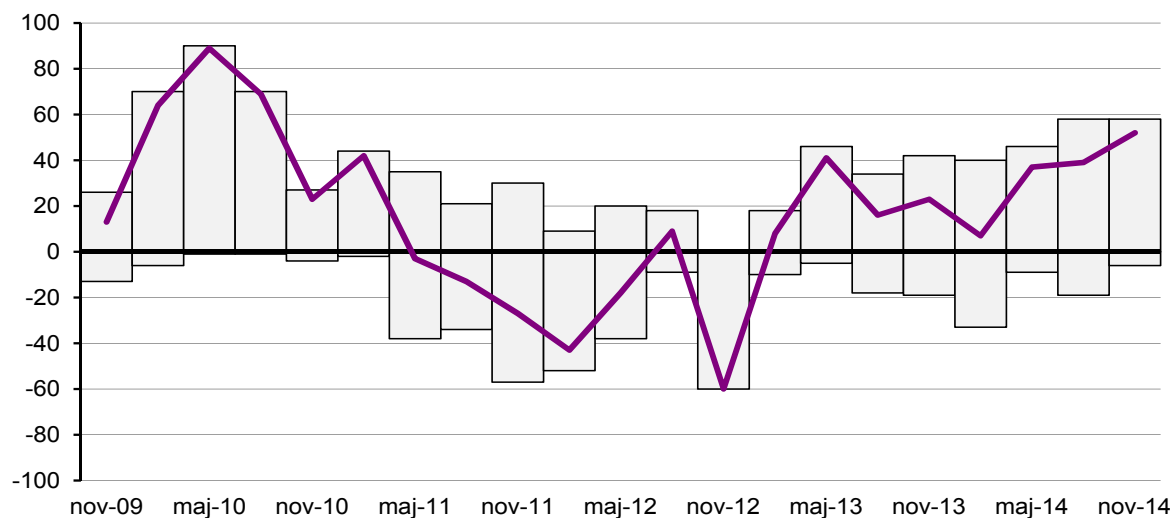
”Fortsatt stark orderingång, men små orderstockar.

Exportorder i bil- och transportmedelsindustrin ökar...

Andel transportmedelsföretag som anger att orderingången från exportmarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X12

...och stark uppgång på hemmamarknaden

Andel transportmedelsföretag som anger att orderingången från hemmamarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X12.

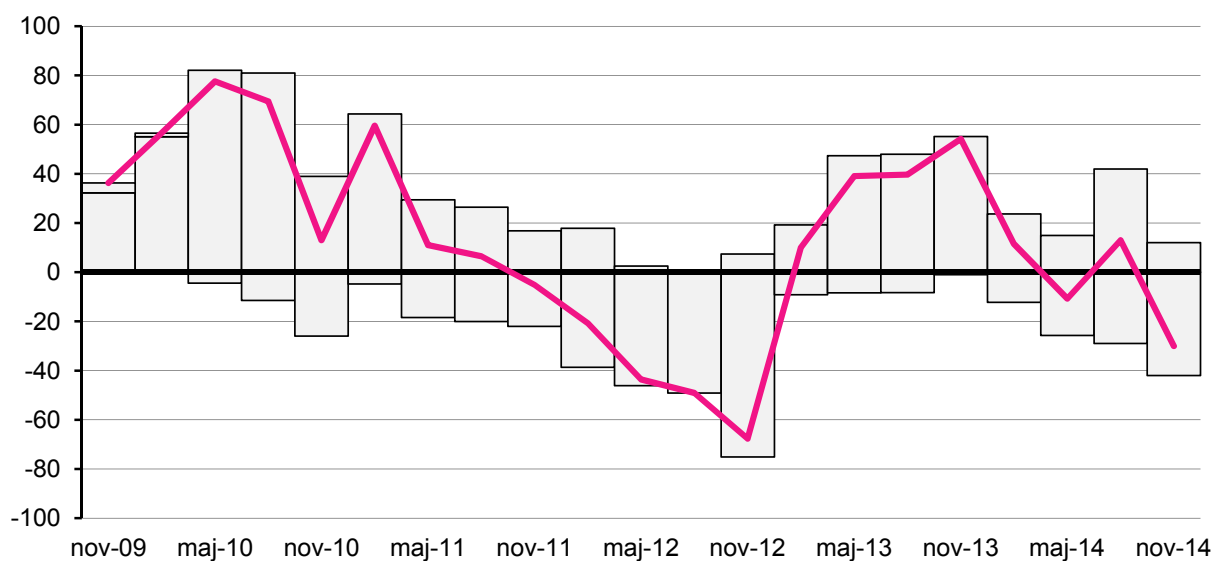
► LEVERANTÖRER TILL BILINDUSTRIN

Leverantörer till bilindustrin avslutar året svagt. En låg efterfrågan i utlandet bidrar till påtaglig nedgång för leverantörerna. För hemmaorder är det i stort sett oförändrade ordervolymer. I jämförelse med den fortsatt starka ordertillväxten i bil- och transportmedelsindustrin visar leverantörerna en påfallande svag utveckling. Förhoppningsvis är nedgången mer tillfällig och kopplad till jämförelsevis begränsad produktion vid årets slut.

Leverantörernas syn på orderstockar och på färdigvarulager överensstämmer mer med motsvarande syn för bilindustrin.

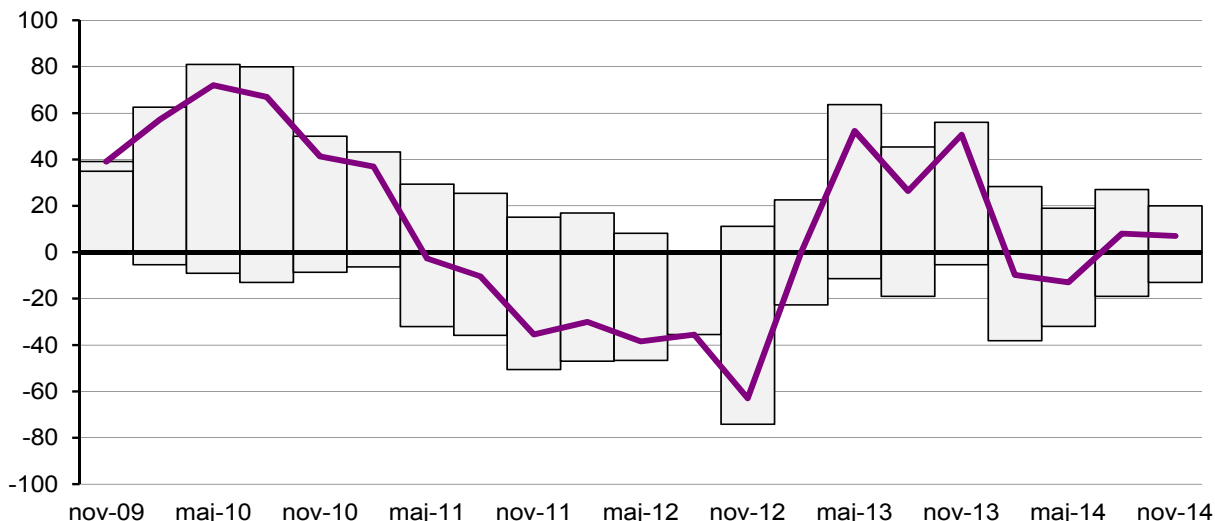
” Klart sämre
ordergång
på export och
trögt på hemma-
marknaden.

Ordervolymer för bilindustrins leverantörer faller på export...

Andel leverantörer till bilindustrin som anger att ordergången från exportmarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongsrensad X12

...men växer svagt på hemmamarknaden

Andel leverantörer till bilindustrin som anger att ordergången från hemmamarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongsrensad X12.

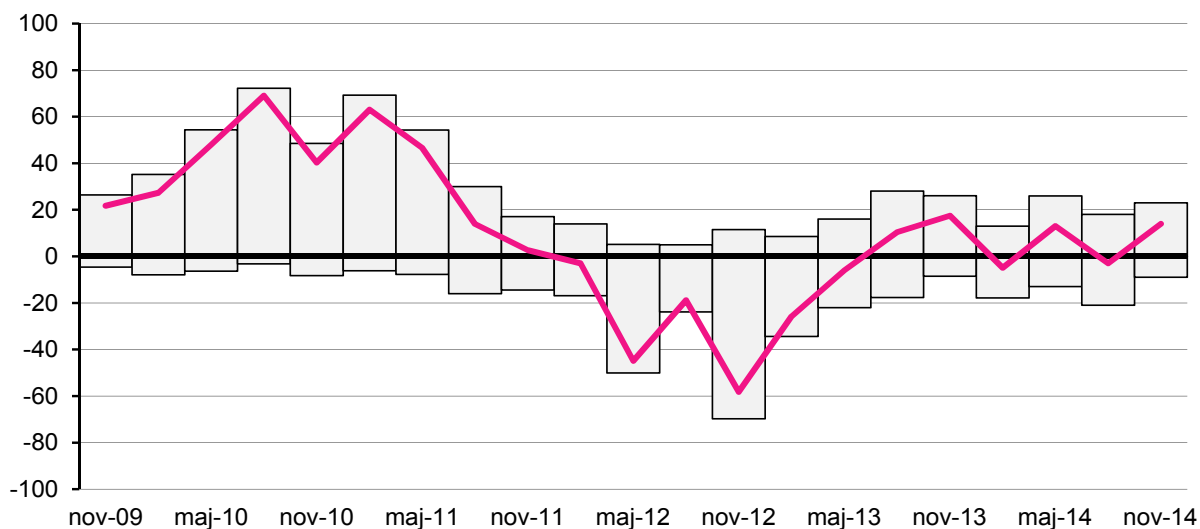
► MASKININDUSTRIEN

Exportorder för maskinindustrin ökar nu något efter en ringa minskning tredje kvartalet. Orderingen från hemmamarkanden minskar däremot men inte lika mycket som under tredje kvartalet. Sammantaget har orderingen till maskinföretagen varit svag under flera kvartal.

Samtliga stora delbranscher inom maskinindustrin rapporterar i stort sett samma begränsade ordergång. Teknikföretagens konjunkturindex för maskinindustrin ökar marginellt. Därmed förväntas inte heller någon större förändring i produktionsnivån under fjärde kvartalet.

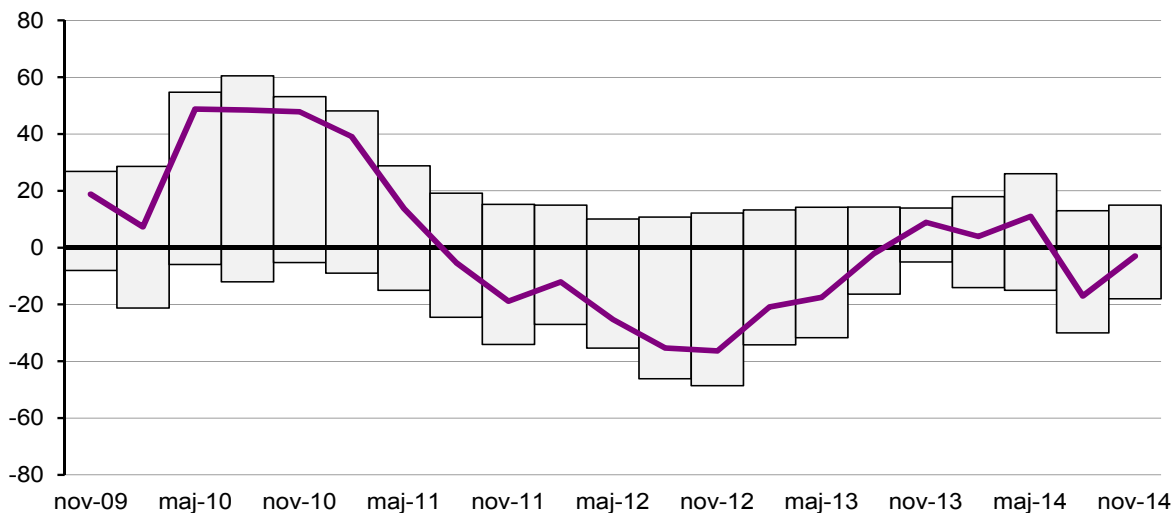
” Efterfrågan fortsatt låg i maskinindustrin.

Maskinindustrins ordergång på export ökar något...

Andel maskinföretag som anger att orderingen från exportmarknaden det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-) jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X12

...men minskar något på hemmamarknaden

Andel maskinföretag som anger att orderingen från hemmamarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X12.

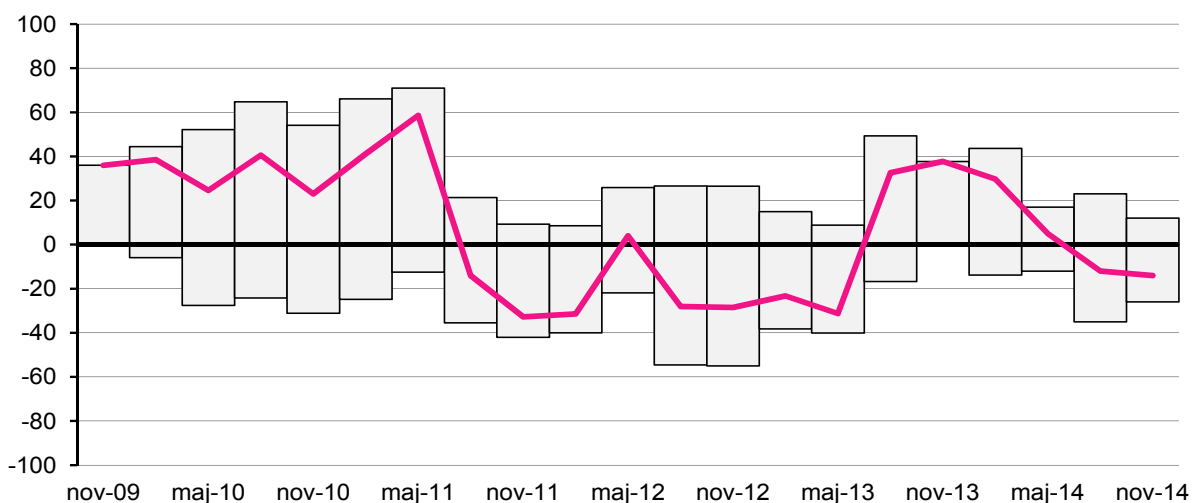
► LEVERANTÖRER TILL MASKININDUSTRIN

Leverantörer till maskinindustrin rapporterar sammantaget en marginellt minskad orderingång. Bilden är splittrad. Precis som för maskinindustrin är den internationella efterfrågan låg och för leverantörerna minskar exportorderna för andra kvartalet i rad. Efterfrågan här hemma har däremot ökat.

Dämpad efterfrågan under en längre tid har inneburit att orderstocken urholkats. Drygt fyrtio procent av företagen anser nu orderstocken som liten. Det är också en klar försämring jämfört med föregående kvartal. Konjunkturindex för leverantörerna till maskinindustrin försämras något vilket indikerar en lägre produktionsnivå för fjärde kvartalet.

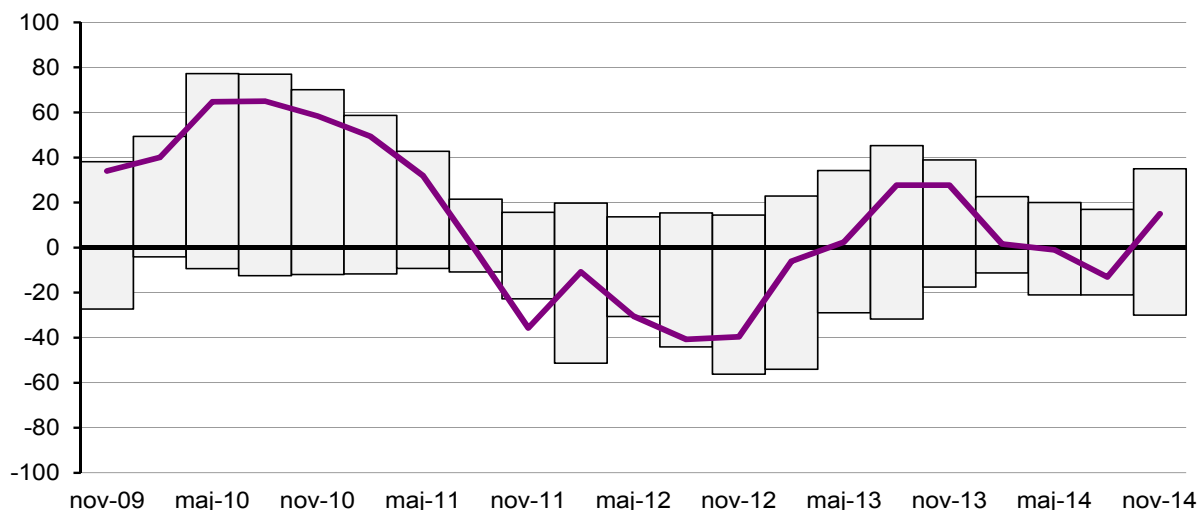
” Exportorder minskar för andra kvartalet i rad, lite bättre hemma.

Exportorder för leverantörer till maskinindustrin fortsätter minska...

Andel leverantörer till maskinindustrin som anger att orderingången från exportmarknaden det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-) jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X12

...men ökar på hemmamarknaden

Andel leverantörer till maskinindustrin som anger att orderingången från hemmamarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X12.

► LEVERANTÖRER TILL TELE- OCH ELEKTROINDUSTRIN, INSTRUMENTINDUSTRIN SAMT TILLVERKARE AV ELMASKINER

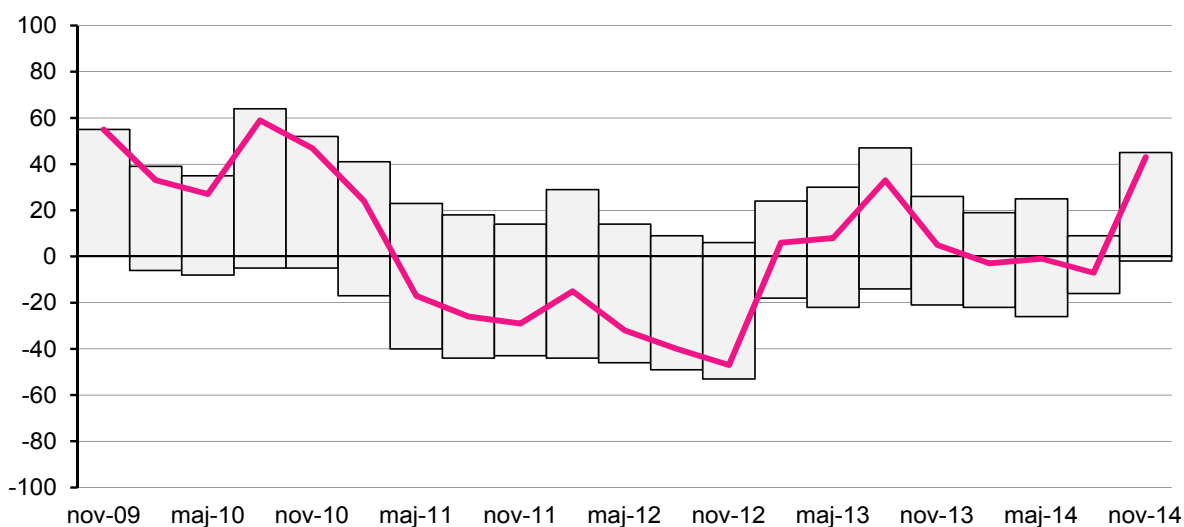
Orderingången sammantaget för den elektrotekniska industrin, dvs. instrumentföretag, leverantörer och tillverkare av elmaskiner, är nu klart bättre än tidigare under 2014.

Efterfrågan har stärkts i betydande grad för leverantörer till elektro- och teleindustri. Orderingången ökar här i den högsta omfattningen på fyra år. Orderingången för instrumentindustrin ökar sammantaget inte lika kraftigt beroende på lite dämpad exporttillväxt. Hemmaorder ökar däremot kraftigt.

Tillverkare av elmaskiner redovisar en begränsad ökning där hemmaorder ökar något mer än på export. Den tidigare mycket positiva bedömningen av orderstocken har här sänkts.

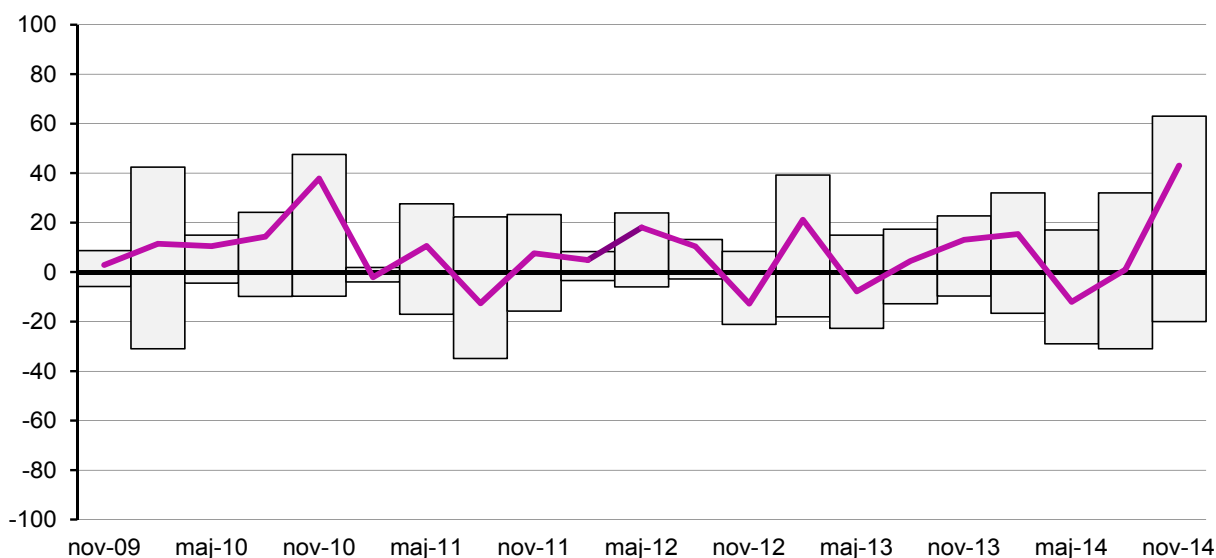
” Klart högre efterfrågan för leverantörer till elektro- och teleindustri. Även instrument lyfter på hemmamarknaden.

Exportorder för leverantörer till tele- och elektroindustrin tar fart...

Andel leverantörer till elektro- och teleindustrin som anger att orderingången från exportmarknaden ökat (+) resp. minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X12

Hemmaorder ökar kraftigt för instrumentindustrin...

Andel instrumentföretag som anger att orderingången från hemmamarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X12.

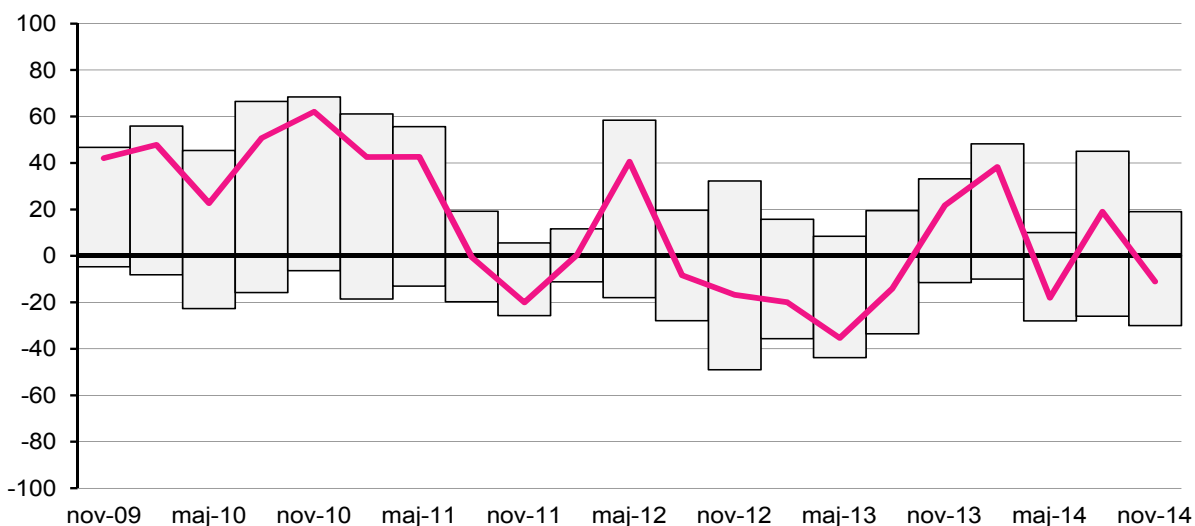
► METALLVARUINDUSTRIN OCH METALLBEARBETANDE FÖRETAG

Orderingången för metallvaruindustrin ökar sammantaget i liten omfattning under årets sista kvartal. Från hemmamarknaden rapporteras en lite bättre orderingång medan exportorderna samtidigt minskar något.

Renodlade metallbearbetande företag, d.v.s. företag som främst utför omformning och ytbehandling m.m., rapporterar en ökad orderingång i begränsad omfattning från såväl hemma- som från exportmarknaden. Missnöjet rörande orderstocken är här fortsatt utbrett. Drygt hälften av företagen anser orderstocken som liten, en siffra som kan jämföras med att drygt vart tionde företag anser den som större än normalt.

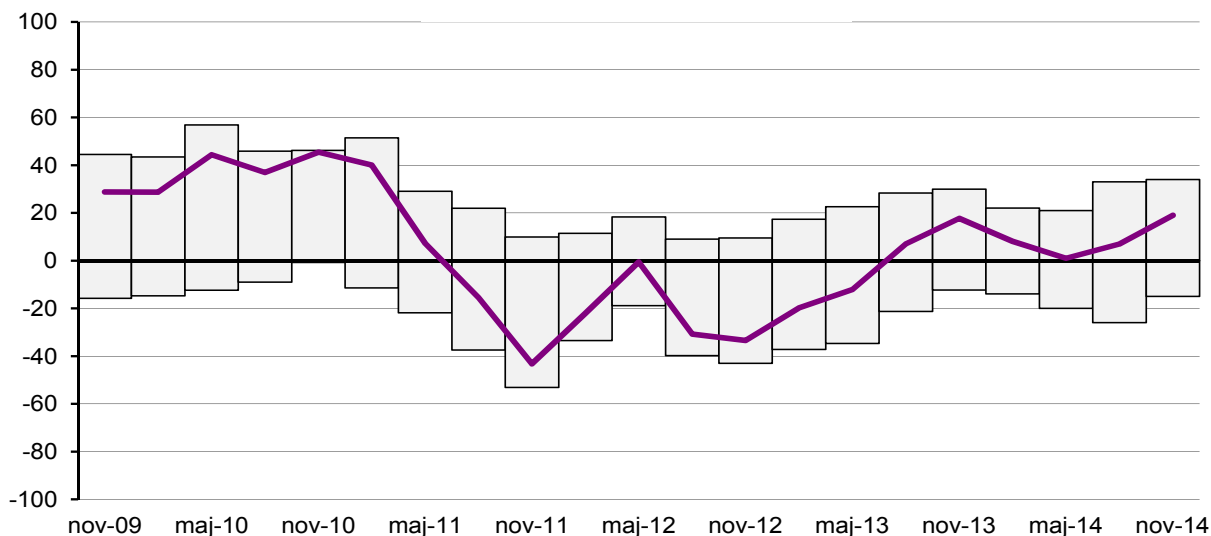
” Lite plus för metallvaruföretagen här hemma, återigen sämre på export.

Exportorder för metallvaruföretag faller tillbaka...

Andel metallvaruföretag som anger att orderingången från exportmarknaden det senaste kvartalet ökat (+) respektive minskat (-) jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X12

...men ökar på hemmamarknaden

Andel metallvaruföretag som anger att orderingången från hemmamarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X12.

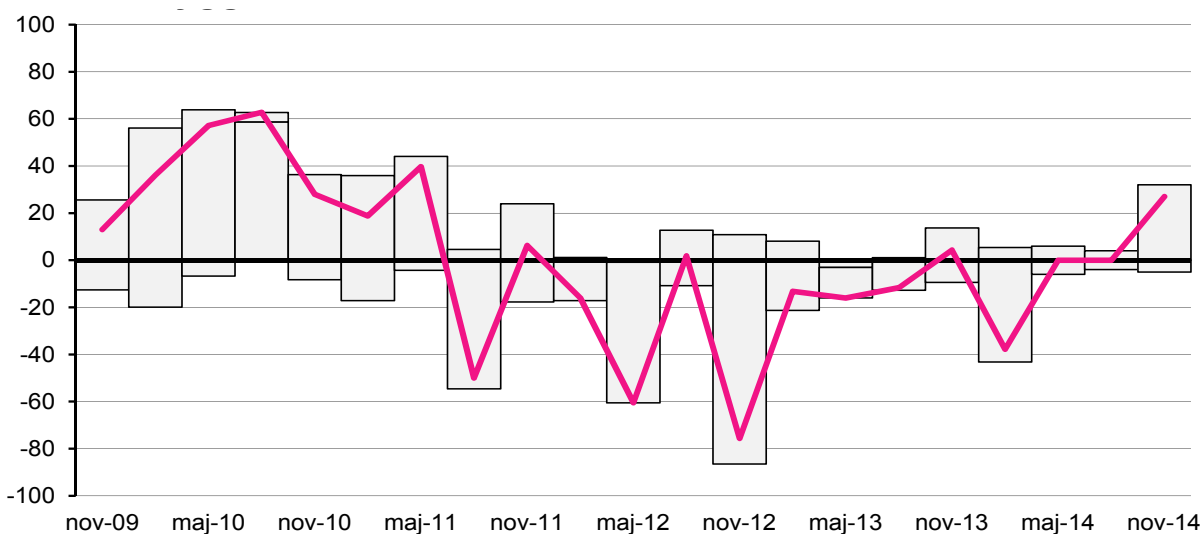
► LEVERANTÖRER TILL BYGG- OCH ANLÄGGNINGSINDUSTRIN

Efterfrågan för leverantörer till bygg- och anläggningsindustrin har förbättrats något. Hemmaorder minskar förvisso i samma takt som tidigare, men samtidigt rapporterar företagen en relativt omfattande ökning i exportorder.

Missnöjet med orderstocken kvarstår trots den sammantaget lite bättre orderingen. Drygt 40 procent av företagen anser den nu som mindre än normalt och endast drygt vart tionde företag anser den som större än normalt.

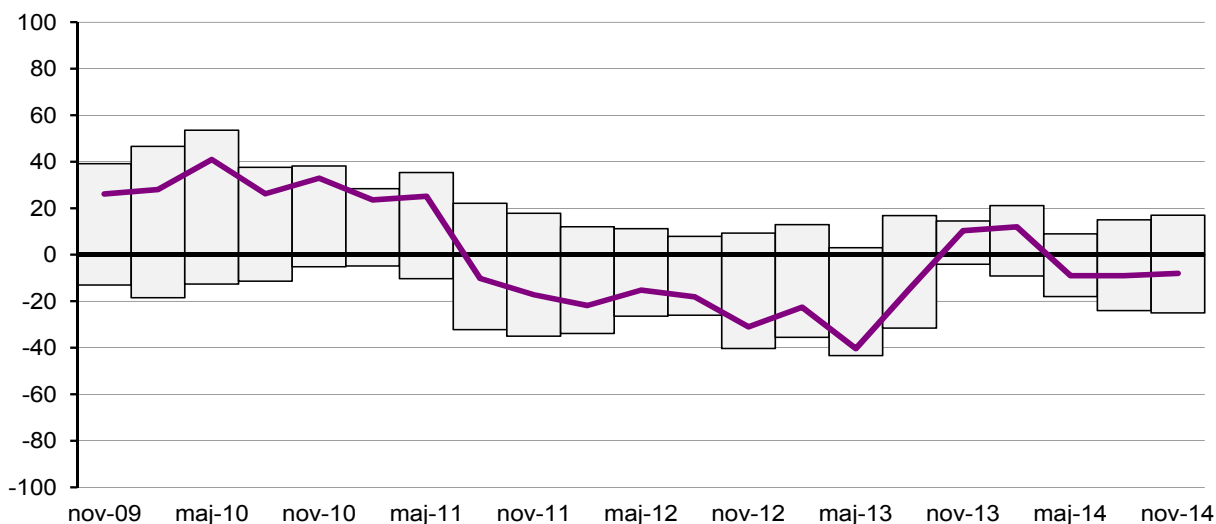
” Exportorder upp, men låg efterfrågan här hemma kvarstår.

Exportorder för leverantörer till bygg- och anläggningsindustri ökar...

Andel leverantörer till bygg- och anläggningsindustrin som anger att orderingen från exportmarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X12

... men fortsätter minska på hemmamarknaden

Andel leverantörer till bygg- och anläggningsindustri som anger att orderingen från hemmamarknaden ökat (+) respektive minskat (-) det senaste kvartalet jämfört med föregående kvartal. Kurvan visar skillnaden netto (ökat - minskat). Källa: Teknikföretagens kvartalsvisa konjunkturbarometer. Säsongrensad X12.

► MINSKAT BEHOV

Utfallet för årets sista kvartal visar sammantaget att efterfrågan på personal är fortsatt lågt. Bristen minskar därtill sammantaget, både på yrkesarbetare och på ingenjörer.

Efterfrågan på yrkesarbetare minskar nu för andra kvartalet i rad. Totalt rapporterar låga 11 procent av företagen brist på yrkesarbetare. Detta mot 14 procent ett kvartal tidigare. Leverantörer till maskinindustrin, transportmedelindustrin och metallvaruindustri redovisar samtliga en lägre brist. Inget företag i instrumentindustrin rapporterar brist på yrkesarbetare. Endast maskinindustrin och tillverkare av elmaskiner rapporterar en ökad brist, här från låga nivåer.

Andelen företag som rapporterar brist på ingenjörer minskar nu till att omfatta 17 procent av företagen. Bristen är därmed tillbaka på samma nivå som tidigare under första halvåret i år. Bristen för tillverkare av elmaskiner ökar däremot och omfattar drygt en tredjedel av företagen. Från låg nivå ökar också bristen i transportmedelsindustrin men omfattar bara vart tionde företag.

En minskning i behovet av ingenjörer redovisar metallvaruindustrin samt leverantörer till elektro- och teleindustrin. Övriga delbranscher och grupper av leverantörer rapporterar även de en minskad efterfrågan på ingenjörer om än i mindre omfattning än de två förstnämnda.

Andel företag med brist på yrkesarbetare och tekniker/ingenjörer

	Metall- varu- företag	Maskin- ind.	Lev. till maskin- ind.	El- maskiner	Lev. till tele- och elektroind.	Instru- mentind.	Bil- och transport medel	Lev. till bilind.	Lev. totalt	Teknik- företag totalt
Yrkesarbetare										
maj-14	25	10	19	11	30	6	9	13	19	15
aug-14	17	7	20	12	17	0	17	15	16	14
nov-14	13	10	11	14	16	0	13	13	11	11
Tekniker/Ingenjörer										
maj-14	15	22	14	24	20	12	9	14	15	17
aug-14	20	22	19	26	28	20	8	16	16	20
nov-14	13	20	16	34	20	18	10	14	15	17

Kapacitetsutnyttjandet

► ÖKAR NÅGOT

Andelen företag med fullt kapacitetsutnyttjande ökar något och omfattar 33 procent av företagen. Andelen är därmed tillbaka på samma nivå som under första halvåret i år. Transportmedelsindustrin och tillverkare av elmaskiner har en relativt omfattande ökning i utnyttjandet. Lägre utnyttjande redovisar å andra sidan metallvaruindustrin och leverantörer till bygg- och anläggningsindustrin.

I övrigt är förändringarna små eller från oförändrat till en ökning på två procentenheter, den senare siffran för leverantörer till bilindustrin.

Sammanfattningsvis visar kvartalets utfall att kapacitetsutnyttjandet fortfarande är i nivå med tidigare lågkonjunkturer och klart lägre än det långsiktiga genomsnittet på 40 procent.

Andel företag med fullt kapacitetsutnyttjande

	nov	aug	maj
	-14	-14	-14
Metallvaruföretag	25	27	37
Leverantörer till bygg- och anläggning	29	30	32
Maskinindustri	32	31	30
Leverantörer till maskinindustri	28	30	33
Elmaskiner	37	32	30
Leverantörer till tele- och elektro	36	35	39
Instrumentindustri	55	54	57
Bil- och transportmedelsindustri	35	28	33
Leverantörer till bilindustri	25	23	23
Leverantörer sammantaget	30	30	31
Totalt teknikföretag	33	31	33

TEKNIKFÖRETAGENS KONJUNKTURBAROMETER

ISSN 1403-9559, Utges i mars, juni, september och december

Anders Rune, 08-782 08 36, anders.rune@teknikforetagen.se

Bengt Lindqvist, 08-782 08 34, bengt.lindqvist@teknikforetagen.se

Teknikföretagen

**I EN GLOBALISERAD VÄRLD ÄR KREATIVITETEN SVERIGES STYRKA
– TEKNIKFÖRETAGEN GER KREATIVITETEN UTRYMME**

Box 5510, 114 85 Stockholm | 08-782 08 00 | www.teknikforetagen.se